

ALBERT ROYO

«Més que la UE, qui acabarà reconeixent o no Catalunya són els Estats»

Albert Royo (Barcelona, 1977) és el secretari general de Diplocat, el Consell de Diplomàcia Pública de Catalunya, un consorci públic-privat que compta amb la participació de la Generalitat, les diputacions, els sindicats, les patronals i les universitats, entre els seus 35 patrons, i que intenta “explicar” Catalunya al món.

*Entrevista d'Àlex Milian
Fotografia de Jordi Play*

Catalunya no pot ser més europeista. Seria contribuent neta a la UE, es compromet amb els refugiats i jura que pagarà el deute. Malgrat això, la UE no es mulla mai a favor del seu dret a decidir. Com és?

—Per a mi, que em declaro europeista convençut, la veritat és que és una mica decebedor constatar la incapacitat de la UE com a mínim per reclamar una situació dialogada i dir: “Escoltin, senyors de l'Estat espanyol, aquí hi ha una població concreta on el 80 per cent demana un dret a vot de manera sistemàtica des de fa ja quatre o cinc anys amb manifestacions multitudinàries i pacífiques”.

És una mica decebedor. Però tampoc no és estrany veient com funciona el projecte europeu últimament. S'estan produint situacions amb les quals és difícil sentir-se orgullós de ser europeu. Dit això, també és de justícia repartir responsabilitats: veure quines responsabilitats tenen les institucions europees i quines tenen els Estats. I en la qüestió del procés català qui acabarà reconeixent o no reconeixent seran els Estats, no les institucions comunitàries. De vegades hem centrat molt el focus en les institucions de Brussel·les, posant-les en una situació molt difícil, perquè encara avui són massa fràgils per

plantar cara als Estats –i això també s'ha vist en l'actual crisi dels refugiats– quan realment on hem de treballar molt més és a les capitals dels Estats membres.

—Això multiplica la feina. S'esperava que la UE, precisament, pogués actuar a tot el territori, si més no com a defensora dels principis democràtics més bàsics.

—Sí, com a mínim s'esperava que fessin algun gest a favor d'un dret bàsic com és el dret a decidir. En aquest sentit és per què em declaro decebut per la incapacitat de les institucions comunitàries d'aixecar el dit i recordar que la democràcia és la resposta per solucionar els conflictes polítics del segle XXI. Com es resolen? Els britànics ho han ensenyat perfectament. Permetent votar a la població concernida. No cal inventar la roda. Ja està inventat.

—Precisament el Regne Unit votarà si continua o no dins d'aquesta UE.

—A banda del que decideixin, havíem arribat a un punt en el qual els britànics havien de decidir si seguien o no. Estaven amb tantes excepcions en els tractats; i cada vegada intentant nous avenços a l'hora de cedir noves competències o avançar cap a la construcció política... Jo ho entenc. Molts europeus també esperaven que els britànics diguessin alguna cosa. O caixa o faixa. O sou dintre o sou

fora. I donar la possibilitat que els ciutadans britànics decideixin és una bona solució. No han de fer por, les urnes.

—També aquí hi ha qui defensa que hi ha vida fora de la UE, que no s'acaba el món si la independència t'expulsa de la UE.

—Sí, però tal com està la vida avui dia, o formes part d'un gran bloc o els grans blocs t'acabaran imposant les seves regles del joc. Això si no eres una Suïssa o una Noruega: o tens una gran capacitat de captació d'entitats financeres o ets un productor de petroli de primera magnitud. Catalunya no és una cosa ni l'altra. Som un país de comerciants que mira al món –això, el comerç també ho porta. Pensem en un mercat com més gran millor i l'entorn del qual formem part crec jo que és l'europeu. Per això penso que ens interessa, per més imperfecte que sigui, el bloc polític més progressista, civilitzat i democràtic del món. Si no, que algú em plantegi quines alternatives hi ha de formar part d'un altre bloc que ens pugui oferir garanties de pau, democràcia, llibertat, estabilitat i progrés més grans que Europa. Això no vol dir que no ens fem valdre davant de les institucions europees. Ens hem de fer valer. Som un potencial no només polític, també econòmic, social i cultural. Representem el 2,1% del PIB de →

→ la zona euro. Som una economia com la de Finlàndia o com la de Grècia. S'ha fet l'impossible perquè Grècia no es despenji del bloc comunitari. Què és el que no es farà perquè Catalunya no quedi despenjada? Aquí hi ha 5.600 empreses estrangeres que han invertit a casa nostra. De la nit al dia quedaran fora del mercat comú? Això és increïble. No interessa als catalans ni als espanyols ni als europeus. Estic segur que es trobarà –com sempre passa a la UE– una solució per tal que Catalunya continuï formant part del mercat comú; continuï formant part de la zona Schengen mentre negociem la nostra representació a les institucions europees. Aquí pot haver-hi un període transitori, no ho nego. Ja treballarem perquè sigui el més curt possible. Però no hi ha cap dubte que continuarem al mercat comú, continuarem utilitzant l'euro i continuarem tenint lliure circulació de treballadors, d'estudiants, etc.

—Deia abans que caldrà treballar molt més a les capitals europees. Alguns fulls de ruta preveuen una mediació d'Europa en el conflicte. Com s'aconsegueix que, des d'aquestes capitals, no qualifiquin el conflicte d'"afer intern" espanyol?

—El front exterior és molt important però el front exterior poc hi pot fer si el front interior no funciona. La principal batalla, ara com ara, és reforçar el front interior i, en la mesura del possible, reforçar la majoria social que dona suport a aquest mandat. Això és clau. Si això es produeix, tranquils, que a l'exterior ens rebran. Serà en una ambaixada, en un ministeri o en un cafè, però ens rebran i ens escoltaran. De fet, des de fa ja dos o tres anys tenim vies obertes en totes les cancelleries d'Europa i en tots els ministeris d'Exteriors, perquè tenen interès a saber què està passant aquí. No en tenen

«Si es reforça la majoria social favorable a la independència, a l'exterior ens rebran. Serà en un ministeri, una ambaixada o un cafè però ens rebran»

prou amb la versió que tenen de Madrid i volen saber també, per part catalana, què és el que està passant. Ells ja procuren que aquestes vies de comunicació es mantinguin vives. Això està encarrilat. Hem de ser realistes i assumir que no hi haurà cap pronunciament públic des de l'exterior donant suport a la independència i que, a l'exterior, només reaccionaran quan no tingui altre remei que reaccionar. Pretendre que hi ha d'haver suports públics, de suport explícit, a la independència de Catalunya, és irreal. De vegades sentim a dir "És que no tenim cap padrí que ens doni suport"! Siguem realistes...

—No s'ha fet ni una DUI ni un referèndum oficial...

—No s'han implementat les conseqüències del mandat. Ara tot just es comença a fer. Si haguéssim fet un referèndum legal i aquest referèndum hagués donat una majoria clara a favor de la independència, estic segur que ja hi hauria començat a haver reaccions. Això no ho hem tingut perquè el Govern espanyol s'ha tancat en banda. Vam estar tres anys intensos intentant convèncer l'Estat que s'havia de fer referèndum a Catalunya i hem acabat convertint unes eleccions autonòmiques en plebiscitàries. Som de l'opinió que aquestes eleccions ens ofereixen un mandat democràtic. Per més imperfecte que sigui, és el més perfecte que hem aconseguit amb tots els obstacles que ha posat el Govern espanyol. I amb aquest mandat nosaltres anem a l'exterior: majoria parlamentària a favor de la independència, per primera vegada a la història de Catalunya; i, si parlem de vots, tenim un 48 per cent de vots a favor de la independència i un 39 per cent en contra. Entremig uns senyors que explícitament han dit que no volen ser interpretats en clau plebiscitària. 48% contra 39%. Això s'ha guanyat. Si l'Estat no està d'acord amb aquests resultats és fàcil de resoldre: que convoqui un referèndum amb pregunta clara de Sí o No. I veurem.

—La setmana passada Diplocat van organitzar un acte a València sota la pregunta "Hi ha un dret a decidir a la Constitució espanyola?". No és un acte molt "exterior".

—Nosaltres hem fet un esforç per adreçar-nos als diversos pobles i nacions de l'Estat. I hem fet un esforç, sobretot a partir dels resultats de les últimes eleccions espanyoles que, per primera vegada, dona un centenar de diputats del Congrés

que fan costat al dret a decidir. Creiem que això ens interpel·la i ens anima a fer un nou intent d'adreçar-nos a l'opinió pública espanyola que ja havíem fet en el passat. Ara tocava tornar-hi. Hem estat a diversos territoris: al País Basc, a l'Aragó, a Andalusia, a Madrid... i ara també a València. Sent conscients que anàvem a terra amiga i a un País Valencià amb el qual tenim tantes coses en comú, però també conscients que podíem crear algun anticòs perquè algú se senti tractat com si fos un estranger. Nosaltres som molt francs: aquest és un procés que avui està circumscrit al Principat de Catalunya –que és, dins del marc dels Països Catalans, on la qüestió nacional està més madura–, i hem de ser capaços d'interlocutar amb la resta dels Països Catalans, informar-los de primera mà sobre el que està passant aquí i debatre també sobre la situació que està vivint el Principat, amb un mandat democràtic i la incapacitat per part del Govern de Madrid d'establir un diàleg amb la Generalitat. En aquest sentit tinc la sensació que el País Valencià i les illes Balears, com a territoris molt propers a Catalunya, poden fer un cert paper de pont entre les institucions de Catalunya i les de l'Estat.

—L'hi fan pensar les reunions del president Puigdemont amb el president Puig i la presidenta Armengol?

—Són molt bona notícia: primera, perquè són unes relacions que no s'haurien d'haver trencat mai; segona, perquè, com s'ha demostrat, aquests territoris han de col·laborar independentment de com acabi el conflicte entre Catalunya i l'Estat i independentment de la voluntat majoritària del poble de Catalunya. Per tant, hem de ser capaços d'establir llaços i programes de col·laboració fora del procés democràtic que s'està desenvolupant a Catalunya. Des de la discrepància política, perquè ni el president del País Valencià ni la presidenta Armengol comparteixen el punt de vista del president Puigdemont i de la majoria dels catalans, han de poder col·laborar en la multitud d'interessos que tenim en comú. I en aquest marc, debatre el procés català al País Valencià, des d'un punt de vista acadèmic, també és important. I això no és menystenir ningú. Al contrari. És agafar el toro per les banyes. Amb el País Valencià tenim moltes coses en comú i volem fer-los partícips també d'aquesta esperança política que tenim al Principat. A més, tinc la sensació que pot inspirar altres territoris. •